

PH0198 NMF
KFI FF MU

PERSUASIVNÍ ETIKA

Michal Stránský

26. 11. 2014

Persuasivní etika?!

- Definice? Eh...
- Sam Harris (2010):
deskriptivní x normativní x persuasivní etika
- Řekněme tedy: etická disciplína, která se zabývá vlivem morální teorie na morální praxi.
- Etická rétorika a argumentace, teorie rozhodování, metaetika, právní teorie, aplikovaná etika, X-phi, morální ψ , ...
- (and as always: persuasivní etika vs. etika persuade)

Persuasivní etika?!

Jaký má smysl věnovat se persuasivní etice, když ještě nemáme morální pravdy?

Jenomže:

- Morální pravdy nebudeme mít nikdy.
- Ignorování otázky implementace morální praxe ve společnosti kompromituje jak deskriptivní, tak normativní projekt.
- Morální praxe na filosofy nepočká.

Literatura:

CIALDINI, R. B. 2006. *Influence: The Psychology of Persuasion*. Harper Business; Revised edition,

DANCY, J. 2001. Moral Particularism. *The Stanford Encyclopedia of Philosophy* (Fall 2013 Edition).

HARRIS, S. 2010. *The Moral Landscape: How Science Can Determine Human Values*. New York: Free Press.

RORTY, R. 2000. *Philosophy and Social Hope*. Penguin Books.

WALTON, D. 2003. *Ethical Argumentation*. Plymouth: Lexington Books.

WILLIAMS, B. 1985. *Ethics and the Limits of Philosophy*. Harvard University Press.

Osnova:

- Historie;
- Premisy PE;
- Kontextualita morálky;
- Tvorba morálního úsudku;
- Morální argumentace;
- PE a metaetika.

Historie PE:

-
-
-
-
-
-

Premisy PE:

Heinzovo dilema (Kohlberg, 1958):

Heinz's wife was dying from a particular type of cancer. Doctors said a new drug might save her. The drug had been discovered by a local chemist and the Heinz tried desperately to buy some, but the chemist was charging ten times the money it cost to make the drug and this was much more than the Heinz could afford.

Heinz could only raise half the money, even after help from family and friends. He explained to the chemist that his wife was dying and asked if he could have the drug cheaper or pay the rest of the money later. The chemist refused saying that he had discovered the drug and was going to make money from it. The husband was desperate to save his wife, so later that night he broke into the chemist's and stole the drug.

Měl by být Heinz potrestán?

<https://www.youtube.com/watch?v=5czp9S4u26M>

Premisy PE:

- Morálka je časoprostorově závislá: Morálnost činu je dána kontextem (partikularismus);
- Morální soud nemá vždy stejnou povahu;
- Může mít smysl snažit se prosadit morální praxi, i když její zdůvodnění není kompletní či univerzální;
- Člověk může být ovlivněn ke změně své morální praxe (nehledě na jeho morální intuice).

Kontextualita morálky:

- Morální partikularismus:
Neexistují žádné morální principy.
vs.
- Morální generalismus:
Morální myšlení sestává z aplikace morálního principu na situaci.

Dává sókratovská otázka „co mám dělat“
smysl?

Tvorba morálního úsudku:

- Lze ovlivnit vlastní morální úsudek? (Greene vs. Haidt)
- Lze ovlivnit vlastní morální praxi?
- „Každodenní morálka“. WTF?
- Princip fenomenalismu (Kohlberg, Hewer, Levine, 1983):

Jednání nemá žádný konkrétní morální status, pokud není motivováno explicitním morálním úsudkem.

Tvorba morálního úsudku:

- Osobní morálka (tzv. „každodenní“) vs. Veřejná morálka
- Williams (1985): etické zdůvodňování je designováno pro ty, kdo chce být součástí etického světa
- Platón: Etické zdůvodňování nemusí mít nutně přesvědčovací sílu, ta mu musí být dodána.
- Kým?
- Jak?

Morální argumentace:

- Douglas Walton (2003):
  - V morálce lze i s chybnými premisami dojít ke správnému výsledku;
  - Legislativní argumentace: Aplikace obecného pravidla na konkrétní situaci (generalistické stanovisko);
  - Emočně zatížené termíny;
  - Morální argumentace je ***abduktivní***

PE a metaetika:

- Emotivismus: morální soud je vyjádření svého nadšení či pohoršení situací (zlé = tohle je fuj);
- Preskriptivismus: morální soud je vyjádření osobního postoje (zlé = tohle neschvaluji a Ty bys taky neměl!);
- Naturalismus: morální soud je vyjádření morálního faktu (zlé = tohle nesplňuje empirická kritéria, abychom to mohli akceptovat).